

Krigsoversikt.

Det nye år er gått inn på den verdensomspennende krigsskueplass under forhold som betyr en sterkt øket påkjønning for aksemaktene. For første gang under den pågående krig er aksens militære styrke stillet på virkelig alvorlig prøve. Dette gjelder såvel på Østfronten som på Afrikafronten og - om enn i mindre grad - i det sydlige Stillehav. Det svakeste ledd i aksen - Italia - betyr ikke lenger et krafttilskudd, men tvert imot en alvorlig belastning for den tyske krigsmakt. Overalt er initiativet gått over på allierte hender og såvel i øst som i syd har de tre siste måneders operasjoner allerede ført til resultater av vidtrekkende strategisk betydning.

Russland er fremdeles hovedkrigsskueplassen og alt tyder på at tyskerne får rett når de hevder at operasjonene der vil bli avgjørende for krigens utfall. De siste ukers begivenheter har gjort det helt klart at den stort anlagte tyske sommeroffensiv - etter de flestes mening tyskernes siste chанс til seier - var mislykket. Med åpent øye for situasjonens farer og muligheter lykkes det Timosjenko allerede under det store russiske tilbaketog å skape en strategisk gunstig stilling for russisk motoffensiv. Grunnlaget ble allerede lagt isommer da russerne ved svært innsats av tropper og materiell hindret det tyske forsøk på å trenge fram over Don mellom Voronesj og Bogutjar. Derved fikk det tyske framstøt mot Volga ikke den nødvendige bredde. Det ble bare en relativt smal kile som nådde fram til Volga-kneet ved Stalingrad. Da samtidig Hitler lot seg friste av den (tilsiktede?) svake russiske motstand ved nedre Don til et dristig framstøt mot sine ønskers mål - de store oljekilder - skaptes etterhvert de strategiske forutsetninger for det store contre-coup. De tyske generaler v. Halder og Bock så faren og - fikk avskjed. Mens Hitler i månedene august til november ustanselig og hensynsløst kastet sine tropper mot Stalingrad, pågikk den russiske oppmarsj nord for Don-buen, på begge sider av Stalingrad og på midt-fronten i påvente av det gunstige øyeblikk.

19. november begynte den russiske motoffensiv med framstøt nord og syd for Stalingrad for å befri byen, klippe spissen av den tyske kile og avskjære de fiendtlige styrker mellom Don og Volgakneet. Tyskernes jernbaneforbindelser bakover ble skåret over, men de greidde i første omgang å holde åpent et lite "pustehul" mot vest. 17. desember fulgte 2. fase i den russiske offensiv, denne gang med betydelig mere omfattende operative mål idet en stor del av Don-buen ble omklamret ved en kile som fra den nordlige arm av Don-buen trenget fram til Millerovo på jernbanen Voronesj - Rostov, mens en annen kile ble skutt vestover helt syd for Don-buen. Under denne fase av kampene ble sekken i Stalingradområdet definitivt lukket og de innesluttede 22 tyske divisjoner har siden vært avhengig av forsyninger luftveien etterat en undsetningsoffensiv fra Kotelnikovo ble knust av russerne. Alt tyder på at tyskerne har undervurdert de russiske styrker og trodd at russerne hadde satt inn alle reserver under 1. fase av offensiven i Stalingradområdet. Senhøstes hadde enkelte tyske røster hevdet at det neppe ble noen russisk vinteroffensiv etter de store tap av krigspotentiell under sommeroffensiven. Det ble imidlertid snart klart at man på ny hadde forregnet seg. Det var åpenbart at von Halders bange anelser var iferd med å materialisere seg. Intet mindre enn Rostov og forbindelseslinjene til den tyske Kaukasusarmé stod på spill. Til allminnelig forbauselse (ikke minst for Hitler) var russerne i stand til ständig å utvide sin offensiv. For å hindre overførsel av tyske reserver til sydøstfronten (vel også som forberedelse til de senere igangsatte operasjoner på Leningradfronten) satte de på midtfronten igang det store framstøt som førte til erobringen av Velikije Luki og avbrytelsen av jernbanen Leningrad - Vitebsk - Kiev. Ennu før disse operasjoner var avsluttet kom så på sydøstfronten den 3. fase i offensiven som begynte med et voldsomt framstøt sydover og vestover fra Voronesj-området og etterhvert utviklet seg til et storstilet konsentrisk angrep i retning av Rostov fra nord, øst og syd idet nu også Kaukasusfronten ble trukket inn i operasjonene.

Umiddelbart etterat 3. fase i offensiven på sydøstfronten var begynt, innledet russerne også et storstilet angrep mot den tyske kile som med spiss i Schlüsselburg øst for Leningrad avskar denne bys landforbindelse østover. Etter noen dagers voldsomme kamper ble Schlüsselburg erobret og dermed var ringen om Leningrad brutt etter 16 måneders beleiring. Hvad millionbyens forsvarere og befolkning har utstått under denne beleiring kan vi bare gjøre oss et svakt begrep om. Men ofrene har ikke vært forgjeves. At byen holdt - likesom Moskva og Stalingrad - er nettopp forutsetningen for de store begivenheter vi nu er vidne til. Det kan være av interesse i denne forbindelse å nevne at etter erobringene av Sebastopol i juni ble det svære tyske beleiringsartilleri overført til Leningradfronten. Et stort angrep på denne hjørnesten i det russiske forsvar inngikk tydeligvis i planene for sommerfelttoget, men måtte sløyfes p.g.a. utviklingen på Stalingradfronten.

Under den store motoffensiv har russerne adoptert den tyske taktikk med panserkiler som blir skutt langt fram mellom de befestede tyske støttepunkter. Nytt for dette vinterfelttoget er imidlertid at russerne viser seg å ha utstyr og krefter til etter en tids omringning også å få bukt med de sterkt utbygde støttepunkter. En rekke av dem er tatt fra Schlüsselburg i nord til Mosdok og Naltsjik på Kaukasusfronten. Då forutsetningen for den tyske "elastiske" forsvarstaktikk med "pinnsvinstiller" er stor opphopning av krigsmateriell og andre forsyninger i de faste støttepunkter, har disse fall påført tyskerne svære materielle tap.

Den russiske offensiv på sydøstfronten har pågått uavbrutt i 2 måneder. Nord for Don er bielven Donets overskredet på flere steder, syd for Don er bielven Manyts passert og knutepunktet Salsk nettopp erobret. Truslen mot Kaukasusarmeens forbindelseslinjer er blitt overhengende og det er tydelig at den tyske hærledelse ser seg tvunget til å trekke konsekvensen av dette idet "Heeresgruppe A" (som angivelig står direkte under Hitlers personlige ledelse) er gått over til "bevegelig krigsførelse", noe som etter erfaringene fra Afrika å dømme betyr så rask tysk retrett at fienden har vanskelig for å følge. M.a.o. evakueringen av Kaukasien synes å være i full gang, idet tyskerne allerede har oppgitt over halvparten av det erobrede område syd for Don. I dette øyeblikk går fronten omtrent nord-syd mellom de nettopp gjenerobrede knutepunkter Armavir og Salsk og hvis tyskerne ikke med det første er i stand til å innlede en avlastningsoffensiv i Rostovområdet, er det overveiende sannsynlig at de må oppgi hele Kaukasien samtidig som restene av de innesluttede divisjoner ved Stalingrad ubønnhørlig går sin undergang imot.

Det første store mål for den russiske offensiv på sydøstfronten - befrielsen av Stalingrad - vil være nådd med den umiddelbart forestående tilintetgjørelse av de innesluttete tyske divisjoner. Det neste store mål synes å være Rostov hvis erobring så å si automatisk vil føre til befrielsen av hele Kaukasus. Disse kamper som kanskje blir avgjørende for verdenskrigens videre utvikling, kan ennu ta måneder. Av disse operasjoner og den gjensidige svekkelse av motstanderen de medfører, avhenger utsiktene for det kommende sommerfelttog. For tyskerne gjelder det å bevare krefter nokk til samtidig å kunne stå imot både i øst og i vest, for russerne må målet være i det minste å vedlikeholde en aktivitet tilstrekkelig til å binde en overveiende del av aksens krefter også i 1943 for derigjennom å skape forutsetningen for en vellykket og for den europeiske krig avgjørende utvikling i vest.

Afrika - Vest-Europa. Vi skal ikke ved denne anledning gå nærmere inn på Afrika-felttoget, men det er av interesse å peke på at Rommel etter nederlaget ved El Alamein under sin 1500 km. lange retrett ("bevegelige krigsførelse") ikke én gang har gjort alvorlig forsøk på å stanse Montgomery. Enten man vil kalte dette taktikk eller strategi, må det vel betraktes som uttrykk for tysk svekkelse. Det øyeblikkelige resultat av generalene Alexander og Montgomerys seier er en definitiv fjernelse av truslen mot Suez, noe som i seg selv er av vidtrekkende politisk og strategisk betydning. Men Afrika-felttoget har langt videre perspektiver. Det truer ikke bare aksens Afrikakorps, men hele herredømmet i Middelhavet og

Umiddelbart etterat 3. fase i offensiven på sydøstfronten var begynt, innledet russerne også et storstilet angrep mot den tyske kile som med spiss i Schlüsselburg øst for Leningrad avskar denne bys landforbindelse østover. Etter noen dagers voldsomme kamper ble Schlüsselburg erobret og dermed var ringen om Leningrad brutt etter 16 måneders beleiring. Hva millionbyens forsvarere og befolkning har utstått under denne beleiring kan vi bare gjøre oss et svakt begrep om. Men ofrene har ikke vært forgjeves. At byen holdt - likesom Moskva og Stalingrad - er nettopp forutsetningen for de store begivenheter vi nu er vidne til. Det kan være av interesse i denne forbindelse å nevne at etter erobringene av Sebastopol i juni ble det svære tyske beleiringsartilleri overført til Leningradfronten. Et stort anslag på denne hjørnesten i det russiske forsvar inngikk tydeligvis i planene for sommerfelttoget, men måtte sløyfes p.g.a. utviklingen på Stalingradfronten.

Under den store motoffensiv har russerne adoptert den tyske taktikk med panserkiler som blir skutt langt fram mellom de befestede tyske støttepunkter. Nytt for dette vinterfelttoget er imidlertid at russerne viser seg å ha utstyr og krefter til etter en tids omringning også å få bukt med de sterkt utbygde støttepunkter. En rekke av dem er tatt fra Schlüsselburg i nord til Mosdok og Naltsjik på Kaukasusfronten. Da forutsetningen for den tyske "elastiske" forsvarstaktikk med "pinnsvinstiller" er stor opphopning av krigsmateriell og andre forsyninger i de faste støttepunkter, har disses fall påført tyskerne svære materielle tap.

Den russiske offensiv på sydøstfronten har pågått uavbrutt i 2 måneder. Nord for Don er bielven Donets overskredet på flere steder, syd for Don er bielven Manyts passert og knutepunktet Salsk nettopp erobret. Truslen mot Kaukasusarmeens forbindelseslinjer er blitt overhengende og det er tydelig at den tyske hærcdelse ser seg tvunget til å trekke konsekvensen av dette idet "Heeresgruppe A" (som angivelig står direkte under Hitlers personlige ledelse) er gått over til "bevegelig krigsførsel", noe som etter erfaringene fra Afrika å dømme betyr så rask tysk retrett at fienden har vanskelig for å følge. M.a.o. evakueringen av Kaukasien synes å være i full gang, idet tyskerne allerede har oppgitt overhalvparten av det erobrede området syd for Don. I dette øyeblikk går fronten omtrent nord-syd mellom de nettopp gjenerobrede knutepunkter Armavir og Salsk og hvis tyskerne ikke med det første er i stand til å innlede en avlastningsoffensiv i Rostovområdet, er det overveiende sannsynlig at de må oppgi hele Kaukasien samtidig som restene av de innesluttede divisjoner ved Stalingrad ubønnhørlig går sin undergang imøte.

Det første store mål for den russiske offensiv på sydøstfronten - befrielsen av Stalingrad - vil være nådd med den umiddelbart forestående tilintetgjørelse av de innesluttete tyske divisjoner. Det neste store mål synes å være Rostov hvis erobring så å si automatisk vil føre til befrielsen av hele Kaukasus. Disse kamper som kanskje blir avgjørende for verdenskrigens videre utvikling, kan ennu ta måneder. Av disse operasjoner og den gjensidige svekkelse av motstanderne medfører, avhenger utsiktene for det kommende sommerfelttog. For tyskerne gjelder det å bevare krefter nokk til samtidig å kunne stå imot både i øst og i vest, for russerne må målet være i det minste å vedlikeholde en aktivitet tilstrekkelig til å binde en overveiende del av aksens krefter også i 1943 for derigjennom å skape forutsetningen for en vellykket og for den europeiske krig avgjørende utvikling i vest.

Afrika - Vest-Europa. Vi skal ikke ved denne anledning gå nærmere inn på Afrika-felttoget, men det er av interesse å peke på at Rommel etter nederlaget ved El Alamein under sin 1500 km. lange retrett ("bevegelige krigsførsel") ikke én gang har gjort alvorlig forsøk på å stanse Montgomery. Enten man vil kalte dette taktikk eller strategi, må det vel betraktes som uttrykk for tysk svekkelse. Det øyeblikkelige resultat av generalene Alexander og Montgomerys seier er en definitiv fjernelse av truslen mot Suez, noe som i seg selv er av vidtrekkende politisk og strategisk betydning. Men Afrika-felttoget har langt videre perspektiver. Det truer ikke bare aksens Afrikakorps, men hele herredømmet i Middelhavet og

annet her bevirket at hele krigen på østfronten har kommet til å stå panservapnets tegn. Illustrerende for dette forhåller er tolv meddelelser om at russerne under angrepene ved Don gang på gang innsetter 60 eller enlig omtrent 80 tanks i et enkelt regimentavsnitt.

DE TYSKE SVENSKA HANDELSFORBUNDISER

har gitt anledning til adskillig bekymring for vårt broderfolk. Tyskland har under krigen ikke på langt nær oppfyllt sine forpliktelser, og særlig leveransene av kull og koks er et mørkt kapitel. I 1942 skulle Tyskland ifølge den avtale som er kommet i stand levere Sverige 5,7 mill. tonn. Etter de berekninger som foreligger er det bare levert om lag 3,5 mill. tonn, samtidig som det gjenstar et underskudd på 1,7 mill. tonn fra 1940 og 1941. Vel nytt årsskiftet kommer Tyskland således med rundt 4 mill. tonn kull og koks under de forpliktelser det har påtatt seg. Og med hensyn til tekstilvarer ligger Tyskland etter de leveranseplaner som ble satt opp i 1941. I september samme år gikk Sverige med på å bevilje et betydelig clearingforskudd til Tyskland. Dette forsikrild skulle være tilbakebetalt i løpet av første halvår 1942. I virkeligheten er denne forpliktelelse bare blitt oppfyllt til 75%. Denne tvskernes misslydhelse av sine handelskontrakter skyldes til dels den store mangelen på arbeidskraft, men den har sin vesentlige årsak i de transportvanskkeligheter som mer og mer hemmer hele den tvske krigføring.

HET RÅLER STOR BEYMING I FRANKRIKE

Or vinterens forsyninger. Allerede i fjor vinter forekom det hungersdemonstrasjoner i Syd-Frankrike, og når situasjonen nå blir ytterligere forverret ved at tilgangen fra Nord-Afrika er stoppet, er det grunn til å frukte "greske" tilstander. En tysk avis skriver at Frankrike skal kunne forsørge seg med jordbruksprodukter hvis det viser arbeidsomhet. På den måten forsøker tvskerne å fraskrive seg ansvaret, samtidig som de driver sin utplyndring der som alle andre steder.

INGEN HAR GLIMT

Det forsmedelige nederlag quisling og NS led, da de for om lag et år siden forsøkte å trumfe i sjøen sin nasistiske ungdomstjeneste. Tanken på å overlate barnas og ungdommens åndelige oppdragelse til landets voldsmenn og sviktere, vakte en slik storm av avsky at hele folket reiste seg til protest. Lærerne som skulle tvinges til å innpode barna den nye voldsmentaliteten, reiste seg alle som en til motstand og utsatte seg derved for den terror som i hele den frie verden vakte den voldsonste forbittelelse. Foreldrene, ja hele folket, sluttet opp om ungdommens kamp og quisling ble tvunget til foreløpig å innstille sine planer. Men ingen som kjenner quisling og hans "åndsfrender" har noensinne trodd at de ville lare av sine nederlag og stikke pipen i sekk. Den åndelige tvangsforskrift skal gjennomføres for enhver pris. Således også med ungdomstjenesten. Det forlyder vår - og ingen bør være i tvil om at det er riktig - at det skal gjennomføres en omfattende innrulling av barn og ungdom i alderen 10 - 18 år i NSUF. Skjemaer til utfylling er allerede trukket og det hele skal søkes tvunget igjenom om kort tid.

Det motstanden mot å utlevere barna til den nasistiske voldsmentalitet var omfattende for et år siden, må den denne gang bli total. Ingen som vil ha lov til å kalle seg nordmann må bøye av for det nasistiske press. Selv om det vil føre til arrestasjoner og overgrep må alle foreldre nekte å la sine barn innrulles. Og i spissen for motstandsaksjonen må arbeidernar stille seg.

Vi har stolt frihetstradisjoner å se tilbake på. Arbeiderbevegelsens historie har alltid vært og må altid være historien om kampen for åndsfrihet og rett. Barna og ungdommen er det som skal føre denne kampen videre. Vi må derfor øjenom vår innsats beskytte dem mot den nasistiske åndsterror. Derves har vi også skapt en av de viktigste forutsetninger for en framtidig

og er sympatisk innstillet overfor planen. Innen spørsmålet løfinitivt avgjøres, må det imidlertid være kommet til en overenskommst med Norge.

I EN SKARP LEADERARTIKKEL.

tar Göteborg Haniels-Sjøfartstidning den 3. desember til orde mot den varobyttetavtale som for noen til siden ble sluttet mellom Sverige og det tyskkontrollerte Norge. Avisen skriver:

"Ifølge denne avtale skal Norge importere fra Sverige matvarer for 2.630.000 kr. og råstoff for jordbruket for 100.000 kr. Videre skal det importeres for 40.000.000 kr. i industrivarer. Sverige skal fra Norge innføre matvarer for 4.300.000 kr., råvarer for jordbruket for 25.650.000 kr. råvarer for industrien for 40.000.000 kr.

Det faller en straks i øynene at Sverige fra Norge innfører mat for bort imot 2 millioner mere enn det som eksporteres dit. De matvarer vi ekspederer er: 600.900 kr. hestekjøtt (300 tonn), 60.000 kr. renkjøtt (40 tonn), 1.050.000 kr. ørter (1.000 tonn), og 900.000 kr. sirup (1.200 tonn).

Av mat vi innfører fra Norge er: 700.000 kr. fersk fisk, 1.000.000 kr. salt fisk, 300.000 kr. salt sild, annen sild for 450.000 kr. sukkersaltet torskemogn 450.000 kr., hermetisk fisk 50.000 kr. og tørket fisk 400.000 kr.

Så skal Norge betale Sverige 8. mill. kr. for tjenester, og Sverige Norge 5 mill. kr. for samme ting. Hva er det for tjenester? Er det galt sjettet at de "tjenester" Norge skal betale fører de såkalte permisjonsstøt?

Vis denne gjøtning er riktig, behøver en ikke gjøre noen refleksjon.

Vi ønsker ikke ta standpunkt til avisens vjetning med hensyn til bakgrunnen for denne varobyttetavtale. Der finner vi det bittert umulige konstateret at Sverige også er med og berøver oss saltsilden, torskemognen og ferskfisken, som ikke på lang tid har vært tilgjengelig for det norske folk. Vi er oppmerksomme på at Sverige yter gjengjeld, men de varer som kommer fra den annen side av Kjølen, disponeres i sin helhet av tyskerne. Vi hadde dog tenkt oss "Norgeshjulpen" i en noe annen form.

TYVE ÅR ETTER.

En bonde i en Østfold-bygd begikk førleden den store forbrytelsen å gi pengar til en innsamling. Han ble arrestert og fikk en veldig overhaling av de tyske politifolkene. Etter norsk lov har det aldri vært straffbart å hjelpe folk som er i nød, sa gårdbrukeren. For 20 år siden hadde jeg fire sultne tyske barn hjemme på garden. De var hos meg i 3 år. Jeg kleide dem opp, sendte dem på skolen og behandlet dem som om de var mine egne barn. Da var da ikke reiste fra oss. Forskjellen fra den gangen er bare den at da ble jeg ikke arrestert og tatt i forhør for min hjelphjemhet.

EN HELT.

Kappgjengjøren Romberg-Andersen har vært brukt flittig av nasistene i deres propaganda for den nye tid i idretten. Han har gått og satt!... Inn i hirden gikk han også, men han har jo i beina og ikke i hue. Det fikk han merke da han en dag til sin stor forbauselse leste i avisene at han hadde meldt seg som frivillig til østfronten. Det var jo ikke meningen, og hans skyndte seg med å melde seg ut og selge uniformen. Men det skulle ikke undre oss om han kommer tilbake på idrettsplassen til våren og går og går....

OG EN IDEALIST

En nazist ble førleden knepet av politiet for underslag. Han tok det svært rølig helt til han satt vel forvart bak muren. Da endret han plutselig sin politiske oppfatning. "Når partiet ikke har så pass makt at det kan få meg ut herfra, kan det være det samme", sa han forbitret. "Jeg møller meg ut!"

UKENS SILL.

Vet du forskjellen mellom et vekkerur og en eksemennene på den ene siden og Rommel på den andre?

blir dermed i neste omgang en direkte trusel mot Italia. Afrika er derfor ikke noen sekundær krigsskueplass. Tvertimot har den en betydning som fullt ut kunne berettige en stort anlagt motoffensiv fra aksens side. En sådan er dog lite sannsynlig etter den vending begivenhetene på østfronten nu har tatt. Imidlertid har den tyske overkommando gjort det beste ut av en ubekvem situasjon ved raskt å besette og utbygge det strategisk viktige brohode i Tunis. Men - selv om det ikke har lykkes de allierte å hindre foreningen av Rommels og v. Arnims styrker i Tunis - er vel utfallet av kampene her på litt lengre sikt gitt. Aksemaktene vil i verste fall kunne trekke operasjonene i Nord-Afrika ut i noen måneder og derved vinne viktig tid for sine forberedelser i Syd-Europa; men de kan neppe hindre at spørsmålet om de alliertes neste trekk blir aktuelt i forholdsvis nær fremtid. Det er selvfølgelig av største betydning for krigens videre gang at en effektiv front blir etablert i Vest-Europa mens aksen ennå er fullt engasjert i øst og det kunne være fristende nu ved årets begynnelse å oppholde seg litt ved de muligheter som foreligger, men det får være tilstrekkelig ved denne anledning å nevne at den amerikanske journalist Ingersoll som synes å ha inntatt en "mestbegunstiget"-stilling blandt utenlandske journalister i Moskva formulerer Sovjets ønsker til vestmaktene slik: 1. Angrep på Italia som det svakeste ledd i aksen. 2. Angrep på Japan. 3. Invasjon i Norge. 4. Invasjon på Balkan. Forhåpentlig blir det neste gang anledning til å drøfte disse muligheter nærmere.

VV

Vi går mot slutten av det tredje okkupasjonsår, under et stadig økende trykk, fysisk som psykisk. Ernæringsvanskene og savn på alle andre områder er mer følelige denne vinter enn noengang før, og den åndelige slitasje har sikkert for mange begynt å nørme seg grensen for hva som kan klares. Det er menneskelig og forståelig at det under slike omstendigheter kan gjøre seg en viss utålmodighet gjeldende: hvorfor kan de ikke se å få slutt på det!

La oss da holde fast ved at det nå er større grunn enn noensinne til å se lyst på situasjonen. I de siste to-tre måneder har utviklingen på alle fronter så avgjørende svinget til vår fordel at det ikke har noe sidestykke tidligere under denne krig. For første gang kan man ut fra en helt nøktern vurdering av situasjonen virkelig si at seieren og befrielsen er innenfor rekkevidde, vi kan se slutten. Hvor lang tid det ennå kan ta, er det naturligvis ingen gitt å kunne si med nøyaktighet. Det kan komme til å gå meget raskt, det kan også komme til å vare noen tid, det avhenger av mange forskjellige omstendigheter som neppe noe menneske har oversikt over idag. Men en ting kan man trygt si: krigen er gått inn i 1918-fasen.

Når vi nu har holdt alle hjemlige fronter i vår våpenløse kamp med så glimrende moral som tilfellet er, skal vi også klare den tid som er igjen - den utgjør i alle fall bare én brøkdel av den periode vi er igjenom. La oss holde ut det siste stykke, uten utålmodighet, uten klage og uten svikt. Og om vi undertiden kan bli litt irritert over tempoet, så la oss et øyeblikk tenke på hvor vi kunne ha befunnet oss idag hvis uhell hadde vært ute. Det er kanskje ikke meget som har skilt fra en situasjon idag hvor de tyske tropper sto i Suez, i de persiske oljefelter, ved det Indiske Hav, hvor japanerne hadde tatt Australia og kanskje en vesentlig del av India, hvor tyskerne hadde erobret Kaukasus, Moskva og Leningrad og mer til, kanskje lammet Russland som militær faktor for godt, - ja det er kanskje ikke så meget som har skilt fra den situasjon at Hitler ved 10-årsjubileet for maktovtagelsen hadde stått som verdens virkelige herre, og vi hadde hatt en hundreårig nasjonal selvstendighetskamp foran oss.

Jo nærmere seierens dag kommer, jo mer vil også tankene beskjeftige seg med oppgjøret etterpå. Det er helt forståelig at mange etter det vi

- 4 -

DET FORELYDER

at den tyske generalstabsjefen på vegne av hæren sendte følgende nyttårs-

enske til Hitler: Gi oss amerikansk utrustning, engelsk forpleining, russiske

vapen og italienske motstandere.

- V -

"BRODERLAND"

heter en liten avis utgitt av Nordiska Gymnasiastförbundet, som vi nylig har sett det første eksemplaret av. "Broderland" henvender seg i første rekke til gymnasistene og skoleunndommen og går sterkt inn for en skøt forståelse og samarbeid mellom de nordiske land.

- V -

DE RUMÆNSKE TAP.

Rumänien har hittil mistet mellom 250 000 og 300 000 mann i krigens mot Russland, ifølge oppgaver som er innkommet til rumenske kretser i London. Dette innebærer at blant de forskjellige forbunne armeer som kjemper på denne front, er de rumenske tap prosentuelt de største.

Unårrn har hittil ikke satt inn mere enn 4 divisjoner, men holder resten av sin armé beredt ved den rumenske grensen,

Disse forhold bidrar til å skape en stemning av ulyst og opposisjon som stadig griper om seg i Romania, og som framfor alt retter seg mot en fortsetning av krigen mot Russland.

- V -

RENE LINJER.

Arbeidernes forbinnelse med fagorganisasjonen er etter hvert blitt redusert til en høyst sjeldent og absolutt motvillig kontingentbetaling. Fagforeningsmøter i gammel forstand, er helt opphört. De spørsmål som daglig reiter seg på arbeidsplassene før sin behandling på klubbmøter og løses gjennom direkte forhandling med arbeidsgivorne. All forbinnelse med forbundene og landsorganisasjonen betraktes av arbeiderne som unfallenhet og svik og forekommer ikke lenge unntaket i de sjeldne tilfeller der finnes NS-medlemmer på arbeidsplassene. Fagorganisasjonen er derved trådt helt i bakkrunnen og omtales praktisk talt ikke selv i den nasifiserte presse. En skal dog ikke glemma at det enda sitter en del av de gamle tillitsmenn igjen i fagforbundene. De fleste av dem har gjentatte ganger søkt om å få slutt, men de er blitt truet til å fortsette. Andre har derimot gjort små eller ingen anstrengelser for å komme ut av den uverdige stillingen de befinner seg i og har lett lett hele skure. For dem er det i første rekke løvebrødet som teller. En ting skal dog alle vite: arbeiderne krever av alle tillitsmenn som fortsatt ønsker å bli betraktet som gode kamerater at de søker alle tenkelig utveier for å kunne slutt i sine stillinger. Dette krav er uavkortet og sjeller så lenge fagorganisasjonen er under nasistisk ledelse. Det har også blant enkelte av de gamle tillitsmenn vært tenkt en utsliining som har vakt bestyrtelse hos medlemmene. Således har det innen et par forbund vært privat omgang mellom de gamle tillitsmenn og nasipampene og overløperne. Det sørget i ste tilfelle i så måte skjødig rett før jul da enkelte ellers bra og ansatte tillitsmenn ioltok i "julebord" sammen med de komiske ledere. Selv om det er gjort i tankleshet og et ellers forståelig ønske om å få smake på le gøler som alltid mangler der hvor nasistene samles til sine orgier, så kan arbeiderne ikke finne noen unnskyldning for en slik fraternisering med mange av vare kameraters bedler og anivore. I den kamp på liv og død som hele den norske arbeiderklassen og hele vårt folk har gått inn for, vil ingen unfallenhet eller svakhet bli tallt. Ren linjer må til om vi ialgen skal nå fram til en

KRØNIKK (avsluttet 20. januar)

-4-

Etter 7 dagers heftige kamper ble det etablert forbinnelse mellom de russiske styrker fra vestsiden av Neva og fra Volchovområdet, og byen Schlüsselburg erobret 18/1. Dermed er den tyske ringen om Leningrad brudt. I 16 mnd. har tyske beleiret byen og det har kostet dem store tap. De siste dager har tyskerne mistet 13000 falne og 1400 fanger i kampene foran Leningrad. 470 befestede stinger ble erobret av russerne. - Vest for Velikiye Luki er 60 beboede strøk erobret de siste dager. Det annet store russiske framstøt denne uke har foregått i sv. retning inn i Ukraina, med utgangspunkt i Voronesjavsnittet. Den nordligste del av framstøtet retter seg mot Charkov. Her ble byen Rossosch ved jernbanen Voronesj-Rostov tatt 16/1 og under rask framrykking har russerne nadd Valuiki som ble tatt den 18/1. Den sydlige del av framstøtet går i retning Vorosjilovgrad. Her ble Kamenskaja erobret 19/1 og russerne truer nå Lichaja, et viktig knutepunkt der jernbanen Voronesj-Rostov krysset den fra Stalingrad til Donetz. 300 km. av banen Voronesj-Rostov er nå på russernes hender og de har gått over elva Donetz på flere steder. Vorosjilovgrad trues. I dette området er det tatt 52000 fanger, derav 57500 ungarere og 22000 rumenere. - Den russiske framrykking langs Don er gått langsommere denne uka p.g.a. forbittret tysk motstand, men langs jernbanen Stalingrad-Svarthavet har russerne erobret Proletarskaja og Perewskovsk og står like ved Salzk. En videre frammarsj her vil stille den tyske Kaukasusarme i alvorlig fare, så meget mer som russerne i Kaukasus fortsatt rykker fram. De har der erobret Divnoje og Tsjerkesk (ved Kubanelva). Det ser ut som tyskerne her skyndsomt trekker sine styrker mot Rostov. Denne by kan vanskelig erobres fra øst, den må tas fra sør eller nord, og kampen om den blir enda falle hård. - I Stalingradsektoren fortsetter desimeringen av den 6. tyske arme og militære iakttagere mener det ikke kan være lenge før den er utslettet.

Kl. 7 den 15/1 gikk den 8. britiske arme til storangrep og veltet Rommels linjer vest for Buerat. De gikk videre med stor fart og utsatte Rommels retirerende styrker for et uopphevelig luftombardement. En del av de britiske styrker fortsetter vestover langs kysten etter å ha passert Misurata. En annen del rykker fram inne i landet fra Sem-Sem og de står 50 km. fra byen Tripolis. Briten har tatt mange fanger og ødelagt tanks, men Rommels hovedstyrke bruker stadig "den elastiske taktikk". - Franskmennene fra Tsad, som har rykket nesten 3000 km. gjennom ørkenen, har forenet seg med general Girauds styrker og disse har ryddet helt opp i det indre av landet. - Det ser ut til at kamphandlingene i Tunis står foran en oppblussing, idet det meldes om allierte framstøt på den sydligste del av fronten. - Britiske ubåter har senket en rekke forsyningsskip i Middelhavet i uka som gikk, og britiske og amerikanske fly har stadig bombet havner, skip og andre militære mål i Middelhavet. - I Østen har amerikanerne igjen utført et kjempeangrep på havna i Rabaul. 5 store japanske skip ble senket eller skadd. Amerikanske ubåter har ytterligere senket 5 skip utenfor Ny-Guinea. Japannerne har mistet sitt siste militære holdepunkt i Papua - Sananda. Det britiske framstøt i Burma fortsetter. - Berlin er bombet av britiske fly 17. og 18. jan. Sist var det i nov. 1941. Det ble sluppet store bomber på 1, 2 og 4 tonn og skadene var meget store. Den tyske hærledelse reagerte helt nervøs og improviserte to angrep på London med 20-25 fly i hvert angrep. De fleste ble tvunget til å vike og 10 ble skutt ned. Skadene var små. - Ruhr, særlig Essen, har også vært kraftig bombet denne uke, en gang ble 100 tonn bomber sluppet på 12 min. Også Nord-Frankrike har hatt mange flyangrep og likeledes Holland. Det meldes om store skader bl.a. på havna i Lorient.

-V-

Torsdag 21. jan. kl. 18.30: Den britiske 8. arme er i kontakt med Rommels styrker som flykter i retning Tripolis. Byene Homs og Tarhuna er tatt, (ca. midtveis mellom Misurata og Tripolis). Stadige heftige luftangrep på Rommels bakre linjer. I Tunis har tyskerne under forsvarer av kvstveien vunnet noe terreng. Nye 18 italienske skip meldt senket. - I Russland fortsatt framgang på alle frontavsnitt. Flere divisjoner, vesentlig italienske og ungarske, er omringet ved Voronesj, ringen om dem snøres tettere. Framgang sørvest for Velikiye Luki. Voldsonne kamper ved Leningrad. - Norske jagere i stort antall deltok i forsvar av London ved det siste misslykkede tyske dagangrep. En norsk flyver savnes. De tyske fly kom ikke frem til selve London, men kastet noen bomber i en forst-

-V-

har vært igjennom, er besatt av tanken på hevn overfor okkupasjonsmaktenes norske håndlangere, at man i øyeblikk av hat kan leke med tanken om å slippe gatens krefter løs og la dem øve en høyst summarisk justis. Noe slikt må ikke skje. Alle er klar over at oppgjøret må komme og at man ikke skal legge fingrene imellom, men det skal være et oppgjør i betryggende former, en justis som er en kulturstat og en rettsstat verdig. Det har vært vår stolthet at i Norge har lov hersket, rettssikkerhet vært en selvfølge; la oss ikke bringe skam over oss selv ved å la lidenskapene ta makten fra oss i oppgjørets time. La oss gå domstolens vei, ikke selvtektens og det barbariske despotis. Ingen er i tvil om at straffen skal falle streng overfor forræderi og overgrep, svindel og angiveri. Men vi skal vise vår styrke og vår rett nettopp i det at vi, selv overfor de mest foraktelige eksistenser, forsmår å måle med derez mål og bruke derez midler. Vi skal ikke vise noen vassen og valen ettergivenhet, men vi skal være fair, la forstand og rettferd råde, ikke hat og blinde, brutale lidenskaper. Det skylder vi oss selv, det skylder vi vår kulturarv, det skylder vi det norske rettssamfunn. Vi har holdt vår sti ren under de verste påkjenninger; la oss i tide innstille oss slik at vi ikke smittes av barbariet i det øyeblikk smittekilden skal utryddes for alltid.

Og det er en annen ting som er enda viktigere enn oppgjøret med dem: som sviktet og forrådte, det er gjenreisningen og gjenoppbygningen. Det er tusen ganger viktigere å koncentrere seg om det enn om hatet og hevnen. Det blir sikkert ikke lett å bringe vårt samfunn på fote igjen og reparere krigens skader, men vi hører ikke til dem som ser svart i svart, hverken når det gjelder de rent materielle ting, økonomien og hva som henger sammen med den, eller når det gjelder den kulturelle, sosiale og politiske gjenreisning. Det blir ikke noen slaraffentilværelse de første årene, men det er noe tøv å snakke om en generasjon i armod og forsagelse; det moderne industrialiserte samfunns evne til regenerasjon er sterkere enn som så. Spørsmålet blir om vi vil legge ryggen til og vise god vilje. Og så godt tror vi om det norske folk at det vil gjøre det. Det er også en faktor som kommer til å spille den største rolle i overgangstiden: den evne til samhold og den nasjonale offervilje som vi har fått prøvet i disse tunge årene. Mange, mange utmerkede kvinner og menn som før sto utenfor det offentlige liv og samfunnsarbeidet, har nå funnet sin plass i rekkene, og de vil fortsatt bli å finne der. De vil, sammen med de av våre ledere som har bestått ildprøven, være de beste garanter for gjenreisningen av et nytt og bedre Norge, et politisk, sosialt og kulturelt sunt og levedyktig samfunn. Vi skal vinne det. Det er alt innen synsvidde. Hvis ingen svikter.

vVv

NS. UNGDOMSTJENESTE. Mange tegn tyder på at NS nu akter å sette "loven" om ungdomstjenesten ut i livet. Innruilleringsskjemaene ligger ferdig og har en form som viser at barna bl.a. skal tinges til å spionere på sine foreldre. Selv om NS nu vil forsøke å fremstille ungdomstjenesten som uskyldig, foreligger det nokk av uttalelser fra ledende NS-hold som viser hensikten ved dette listige forsøk på å forkvakle hele den oppvoksende slekt. I forbindelse med offentliggjørelsen av den nye "lov" meddelte Axel Stang (7-2-42): "Den norske ungdom er nu sikret én planmessig og riktig tilrettelagt oppdragelse gjennem de år som er avgjørende for dannelsen av deres karakter. Vi arbeider selvsagt etter de klare linjer Nasjonal Samling trekker opp."

Christian Waage (AP, 12-2-42): "Ved siden av den pedagogiske opplæring i skolen vil denne ungdomsorganisasjon under NSUF's ledelse revolusjonere de unges sinn, altså omforme det til nasjonal sosialistisk livsanskuelse og et nordisk syn." Disse to citater er nokk til å vise den fare som truer våre barn.

I den "HILSLN TIL DET NORSKE FOLK" som prestene leste opp i kirkene 17. jan. heter det bl.a.: "Vår biskopper har i sitt brev til minister Skancke av 14. februar 1942 påvist hvordan loven om Nasjonal Ungdomstjeneste krenker den hellige foreldremyndighet ved å rive barn fra 10-årsalderen og opover ut av foreldrenes ansvarshånd og tvinge dem inn under

en påvirkning som utallige foreldre kjenner som helt uforenlig med sin samvittighetsforpliktelse. Tross dette søkes denne lov gjennomført med makt. Innkallelse til ungdomstjeneste finner sted i stadig flere distrikter. Man øver vold mot hjemmene slik at barna blir hentet fra sitt hjem av politiet, og foreldre som vil verne sine barn i lydighet mot Guds bud og sin samvittighet og nekter å sende dem fra seg, blir fengslet. Vi hilser alle norske foreldre hvem Gud har gitt det hellige foreldreansvar og ber dem ikke vike fra den rette vei og ikke svikte sin samvittighet, hvilke trengsler det enn måtte koste." Og prestene slutter sin nyttårshilsen slik: "Etter alt det som er skjedd anser vi det nu nytter løst å henvende oss til statsmyndighetene. Men vi vender oss på denne måte til våre menigheter: Vi kaller dem til å være våkne og stå urokkelig fast på Ordets og samvittighetens grunn, til å holde tålmodig ut i trengslene og til å sette all lit til Gud....."

Foreldre! NS vil ensrette våre barn, revolusjonere deres sinn, lære dem opp til spioner og angivere i deres egne hjem, rive dem bort fra den gamle kristne oppdragelsesgrunn, ta foreldreretten og ansvaret fra hyer norsk far og mor. Til dette har våre lærere sagt nei og påtatt seg uhorste lidelser for våre barns skyll. Vår kirke har sagt nei. Nu er turen kommet til foreldrene. Ingen vil svikte sitt barn i denne stund. Når barna innkalles til Ungdomstjenesten, svarer hver norsk mor og far NEI!

vVv

Hilsen til det kjempende Norge. Stockholms Centrum-Radio verkstedklubb vedtok på møte før jul en resolusjon der det bl.a. heter: "Norge kjemper, trass i at det er militært beseiret, og det er stort å kjempe for en sak som nettopp nu lider nederlag, men som skal seire i fremtiden. Fremtiden tilhører det norske folk, for fremtiden tilhører mennesket. Den som kjemper for friheten, kjemper for menneskenes rett til å være menneske.... Då vi nu til offentligheten vil bringe denne protest mot den vold som overgår det norske folk, hilser vi alle i Norges vakre land og ønsker (og vet) at Dere går til en lysende seier i Dere kamp. Et folk som Norges kan ikke dø. Det kommer til å leve som et friftt folk i en fri verden."

vVv

Kirken. Som kjent, leste alle forrettede prester søndag 17. jan. fra alteret, opp en skrivelse fra Den Midlertidige Kirkledelse, undertegnet av prof. Hallesby og Ludvig Hope, hvor i kirken definitivt bryter med NS-staten. I en rekke kirker var statspolitiet og hirden søndag morgen umiddelbart før gudstjenesten kommet tilstede og forsøkte å skremme og true prestene til ikke å lese opp skrivelsen. Da imidlertid prestene inntok en absolutt fast holdning og kort og godt nektet å utlevere skrivelsen, falt politiet tilfote og gikk uten å føreta seg noe mer. Quisling er tydelig i tvil om hvordan saken bør gripes an. Formentlig vil en avgjørelse bli truffet, når NS "kirkeråd" har hatt sitt første møte, som skal finne sted 25. jan. Foreløpig har "myndighetene" beslaglagt Hallesbys og Hopes jordiske gods. For tiden følger NS ingensomhelst linje i kirkestriden. Prest Brager-Høyem i Lillehammer, som angivelig filk avskjed p.g.a. alder, er plutselig blitt forvist fra byen, mens presten ved Korskirken i Bergen, som var blitt forvist til Nordfjord, nå er kalt tilbake til Bergen, fordi menigheten i Nordfjord sluttet altfor ivrig opp om ham!

vVv

NS-religion. Skolene har nå fått påbud om å ta i bruk Sigmund Feylings "Kristendomslære med øvinger", istedenfor Biskop Berggravs katekismus. Boken er utgitt på Stenersens forlag i gul perm med tekst i rødt, og solkorset lysende på permen. Innholdet er overensstemmende med utstyret. I forklaringen til det 4. bud står bl.a.: "Fremforalt skylder vi Føreren og statsstyret lydighet: Å sette seg opp mot øvrigheten og mot staten er

å stå Guds ordning imot og medfører straff." - Og boken slutter med følgende: "Som solen er Jesus den store lyskilde for menneskene. Også oss nordmenn har solen fra gammel tid vært som en budbringer fra Gud. Nå skal det gamle solkorssymbol på ny samle det norske folk om Norge og om Gud."

vVv

NS har skaffet seg en prestestand som det vel ikke fins maken til i verden. En av de siste av arten er "sogneprest" Rabben i Øyestad ved Arendal. Denne tidligere vaktmester i Filadelfia menigheten i Oslo ble innsatt for en tid siden og hadde ved sin tiltredelsespreken to tilhørere, sin kone og kirketjeneren. Neste søndag hadde han bare en tilhører, sin kone. Samtidig var bedehuset fylt til den gamle prests prekener. Dette ble formoget for Rabben. Han gjorde krav på å få preke også der. Jo, ble det svart, det kunne han gjørne om han bare kunne fremlegge attest for sedelig vandel. Det forlangte nemlig vedtekten. Men den som ikke kunne prestere et slikt dokument, var presten. For han hadde både dom for sedelighetsforbrydelse og eksklusjon fra Santalmisjonen for underslag.

vVv

Gulbrand Lunde var en dyr mann for Norge da han levde og utgiftene fortsetter etter hans død. Hans to barn skal ikke bare ha statspensjon, men får ekstra 300 kr. hver pr. måned helt til sitt 25. år og hans mor skal ha 3000 kroner året helt til sin død.

vVv

I de to siste budgettår har det store tyske skandalforetagende Nordag kostet den norske stat 200 millioner kr. All tysk kraftutbygning i Norge er nå gitt opp.

vVv

Midt i november ble folk i Ruseløkkveien skremt opp av en scene som selv i den nye tid må sies å være temmelig usedvanlig. En ung mann med håndjern falt ned på gaten fra balustraden utenfor Viktoria terrasse og et øyeblikk etterpå, ennu mens den unge mann lå utstrakt på fortauet, ropte en brutal tysk røst at folk skulle holde seg vekk for nu ble det skutt. Derved ble flyktningen skutt ned som et jaget villt i hundrer av menneskers påsyn. Den myrdede har antagelig vært utsatt før tortur og gjorde et fortvilt forsøk på å flykte.

vVv

Tyskerne som ifjor hadde det travelt med å vise frem torturmетодer fra G.P.U.fengslene i Russland, har nu gjort en raffinert oppfinnelse i faget ute på Grini. Der stiller fangen oppreist i et lite rom like overfor et åpent ovnsrør. Inn gjennom dette blåses det uoppherlig cementstøv som fyller fangens øyne, nese, munn og ører. Han skal bringes til å tilstå eller rope medskyldige.

vVv

På Tjømøy sprang i desember et ammunisjonsdepot med 500-600 landminer i luften.

vVv

Tyskerne har rekvisert 25% av den samlede reinbestand på Finnmarksvidda, dvs. 35-40000 dyr. Vel halvparten ble levert i desember, resten skal leveres innlevrende måned. Kjøreréinen blir sendt til Finnland for anwendunge på nordfronten.

vVv

Nu kan selv ikke NS bruke professor Klaus Hansen. Han er kastet som visepresident i Oslo.

vVv

Ti norske lærer er av innenriksdepartementet beordret til lægetjeneste under Organisation Todt.

vVv

Like før jul senket en motortorpedobåt i leden nord for Bergen en 10000 tonner, en 8000 tonner og et eskorteskib. På Folla ble transportskipet "Levante" med 600 soldater nylig torpedert.

vVv

Rektor Seip har etter 1½ års opphold i konsentrasjonsleir fått tillatelse til å leve på "frifot" i Tyskland. Det er dette som kalles "Ny storstilet gestus fra Tysklands side". - Politimester Welhaven er etter 1½ års opphold på Grini sendt til Tyskland. - Grini bygges nu ut for 3000 nye fanger. Tidligere var kapasiteten 1700. - Den siste tid har statspolitiet arrestert kommunister og arbeiderpartifolk på østkanten.

vVv

Professorer ved Universitetet begynner med 9000 i gasje. "Kontorsjef" i d.s.k. "Studentsamband" Cramer, dårlig haud våren 42, begynner med 15000. p.å.

vVv

Amerikanytt. Produksjonen av fly, tanks og annet krigsmateriell i USA lå i oktober 4% over september, i november 12% over oktober.

USA bygget i 1942 746 skib på 8090000 t.dw., heri ikke medregnet krigsskip og 800 mindre fartøyer. Rekorden under forrige krig var 58 mill. tonn. Ved nyttårsskiftet var produksjonen kommet opp i 4 skip om dagen, svarende til 14 mill. tonn årlig. På 1-årsdagen for Pearl Harbour sjøsatte US et slagskip på 52000 tonn, verdens største, og et hangarskip på 25000 tonn.

Krigsassuransepremien for fart mellom Hawaii og USA er nedsatt med 25%. Store reduksjoner er også foretatt for fart mellom USA - New-Foundland og USA - Vest India.

Etter 1 års krig hadde USA 1 million mann på de forskjellige oversjøiske krigsskueplasser. Til Egypten er levert 1000 fly, flere hundre panservogner, 20000 lastebiler og flere hundre kanoner.

vVv

Europa under Tøkekorset. Rumänia. Det har vært omfattende demonstrasjoner mot Antonescu. Over 4000 er arrestert, 80 henrettet. Blandt de arresterte er tidl. statsminister, bondeføreren Julius Maniu. Aksetropper bevakter gater og plasser i Bukarest, stanser og visiterer fotgjengere.

Frankrike. Tyskerne får nu spesielle rasjoneringeskort med rett til langt større rasjoner enn franskmenne. Det er i den snledning utstedt forordning om at disse kort bare gir rett til kjøp når de presenteres av en tysker. - Massearrestasjoner etter en rekke branner i militærdepoter.

Ungarn. 600 arrestert for forsök på å styrte det bestående styre.

Belgia. 10 gisler skutt i Bryssel.

Grekenland. Ytterligere 12 mennesker skutt.

Tyskland. Göbbels kanderer i Das Reich sterkt sine landsmenn fordi de føretrekket lett dansemusikk fremfor krigskommunikeene, fordi de kjøper hamstringsvarer av bøndene og fordi folk reiser på kursteder o.l. Artikelen er forbudt omtalt i norske aviser.

vVv

Petain har tildelt admiral Laborde som gav ordre til senkingen av flåten i Toulon, den nye franske orden "Den gylne dobbelte stridsøks".

vVv

Hess og hans misjon. Sir Patrick Dollan forteller i Dayly Mail at Hess kom til England med Hitlers bemyndigelse for å undersøke mulighetene for en kompromisfred. Han håpet å få bensin og anledning til å vende tilbake etter 48 timer. Med vanlig tysk høysinn antydet han følgende betingelser: Tyskland skulle få tilbake sine gamle kolonier, England skulle utlevere en del av sine våpen og betale skadeserstatning, men skulle få beholde sitt flyvåpen til forsvar av de britiske øyer. Europa skulle fortyskes med Hitler som øverste leder og Tyskland skulle få Vest-Afrikas atlantehavskyst, Syria, Palestina samt visse andre territorier. Kontrollen over Suez-kanalen skulle overføres til Tyskland og Italia, frank Marokko og Gibraltar overlates til Spania, Korsikå og Tunis til Italia. - Hess var oppbragt over å bli holdt tilbake som fange etter dette gentile tilbud. - Rare folk disse nasistene.

vVv

Det har vært holdt et kursus for sportsjournalister i Oslo i midten av januar. Bortsett fra kvinnebedrører fra Garmisch, Morgenpostens Storm Serlie var de fleste på det nærmeste ukjente. Men de kan fortjene å bli presentert: redaktør Bernhard Balsmo, sportsredaktør Kåre Berg, sekretær Fritz Bjarre, journalist Bonde, journalist Fjeld, journalist Gustafsson, sportsreferent Hansen, sekretær Olav Hanssen, redaktør Haugnæss, sekretær Erhard Hedlund, journalist Juel-Bache, journalist Kielland (ikke å forveksle med Axel Kielland som ikke lenger befinner seg i landet), journalist Kjosbakken, sportsredaktør Kleveland, sportsjournalist Løken, redaktør i Norges Idrettsblad Lodding, redaksjonssekretær Lund Haagensen, den gamle bokser fra Bergen Michelser, journalist Nessjø, journalist Pedersen, journalist Hegg, journalist Tanding og sportsjournalist Torgersen. Blant foredragsholderne var det en virkelig sportsmann, eller tidligere sådan, den uundgåelige Charles Hoff. Resten av foredragene ble holdt av Kongsb erggeniet Beggerud samt kreaturer i Aftenposten og departementet.

vVv

Fungerende redaktør i Fritt Folk fyller alle nødvendige kvalifikasjonskrav. Han heter Johan Fjær og satt for et par år siden i fengsel for et større underslag hos advokat Otto R. Røed, hvis eiendomsavdeling han bestyrte.

vVv

NS ministrene viste en påfallende tilbakeholdenhet ved nyttårsskiftet. Mens de ved forrige nyttårsskifte presterte lange skrytende intervjuer om sin store innsats i hvert sitt departement ble det denne gang bare til spredte og svært tilfeldige uttalelser. Hagelin ville vinne krigen, sa han, men han har enda ikke meldt seg til fronten.

vVv

I nyttårshelgen spilte Colosseum med norsk program inn 7000 kr. på en dag (1000 personer pr. forestilling), i Kinopaleet med tysk film var inntekten 200/ tohundre kroner.

vVv

Tyskerne foretar mange merkelige operasjoner i det sydlige Norge for tiden. Nest påfallende er koncentrasjon av tropper i Østfold, hvor gater og veier delvis er barrikadert og hvor det i disse dager er blitt samlet en styrke på 250 tanks. Også i Vestfold og nedover på Sørlandet er det foretatt lignende forholdsregler, mens det derimot er samlet svært lite tropper mot svenskegrensen på andre steder enn i Østfold. Tyske soldater gir selv tilkjenne at det er invasionsfrykten som er årsaken til disse forholdsregler.

vVv

Det hersker stor bitterhet blant de norske statsfunksjonærer over at sosialdepartementet etter å ha oppfordret private bedrifter til å betale sine arbeidere og funksjonærer en ukes lønn som julegratiale ikke fikk finansdepartementet til å gi statens funksjonærer en lignende påskjønnselse. Oslo kommunes funksjonærer som har en langt høyere lønn fikk gratiale.

vVv

Parelius Finnerud, en av den nye tids sportsadministratører, har sluttet i departementet og tatt en forretningspå Nytorget, tilhørende en jøde.

vVv

To tyske offiserer kom forleden inn i en bokhandel i Oslo. Da de fikk øye på boken om Otilie Tonning med hennes portrett med frelsesarmekysen utenpå, sa den ene av dem: Unser Hermann, nicht wahr?

vVv

Det henstilles på det innstendigste til alle nordmenn som kommer til Sverige ikke å rope hvordan de er kommet over eller fortelle andre ting som kan skade deres pårørende eller andre i Norge. Det hender gang på gang at løsmunnenhet fra flyktningers side har bragt de pårørende i Norge de største uleiligheter, fengsel og tortur.

vVv